

SPREEKBEURT PAARDEN

1. Inleiding
2. Geschiedenis van het paard
3. Verschillende soorten rassen
4. Het uiterlijk van het paard
5. Benaderen van een paard
6. De verzorging van het paard
7. Het voedsel van een paard
8. Het berijden van een paard
9. De juiste kleding
10. Paardensport

3. Verschillende soorten rassen

Er zijn op de wereld meer dan 250 erkende rassen (bij een stamboekregister ingeschreven). Elk ras heeft zo zijn eigen kenmerken: bouw, stokmaat, kleur. Naast de rassen zijn er ook bepaalde types van paarden: Jachtpaarden, rijpaarden, pony's zijn ook types paarden.

Bekendste ponyrassen:

Fjord:

uit Noorwegen, werd door boeren als trekpaard gebruikt. Vacht is blond en heeft rechtopstaande manen. Schofthoogte 1.40 m (ZAZOU, SPIRIT)

Dartmoor:

uit Zuid-Engeland, leeft in wild en op de heide. Rustig en vriendelijk. Schofthoogte 1.20-1.25

Exmoor:

Leeft in Engeland bij de Dartmoor, een van de oudste ponyrassen. Schofthoogte 1.22-1.25 mtr

Shetlandpony:

van de Shetlanderlanden voor Schotland. Werd vroeger gebruikt als lastpony, in de mijnen. Geschikt voor kleinere kinderen. schofthoogte 1.02-1.07

Welsh Mountain pony:

sterk oud ras. Zelfs de Romeinen fokten hier al mee. Geschikt als rijpony voor kinderen.

Bekendste paardenrassen:

Lipizzaner:

uit Spanje en Slovenië (lipizza) Meeste volwassen lipizzaners zijn wit en de veulens zijn zwart. Schofthoogte: 1.53-1.60

Pinto:

bontgekleurd paardenras, door indianen in Noord-Amerika gebruikt, donkere vacht met lichtere vlekken of zwart-witte pinto's Schofthoogte 1.45-1.60

Hannoveraan:

goede springpaarden, een Duits ras.

Holsteiner:

oudste Duitse volbloedras, landbouwpaard. Nu spring en dressuur. Schofthoogte 1.63-1.75

Fries:

een trots en vriendelijk koudbloed paard uit Friesland. Rij- en rijtuigpaard. Friezen zijn altijd gitzwart. Schofthoogte 1.55

Haflinger:

Oostenrijk soms tot pony's gerekend ivm grootte. Geliefd bij kinderen Meestal palomino met blonde manen. Schofthoogte: 1.35-1.45 m.

Warm- en koudbloeden

Koudbloeden zijn eigenlijk de werkpaarden, zij zijn heel rustig en zien er vaak ook groter en zwaarder uit, bijv. de Fries, Haflinger

Warmbloeden zien er fijner uit en zijn minder zwaar. Zij zijn veel sneller dan de koudbloeden, bijv. de Hannoveraan. Lipizzaner.

Plaats voor aantekeningen:

4. Uiterlijk van het paard

Een pony/paard is een edel dier dus je spreekt niet over poten en kop maar over benen en hoofd!

Neus: om op te vertrouwen, reuk is erg goed, al van verre kan een paard iets ruiken.

Oren: voorzichtig mee omgaan, een paard kan beter horen dan een mens, heeft dus een hekel aan harde en schelle geluiden, nooit schreeuwen tegen je paard.

De ogen: Paarden zien alles om zich heen, behalve voor en achter hem. Ga dus nooit achter een paard staan, hij kan schrikken. Benader hem zijwaarts. Een mens ziet alleen wat voor hem is.

Manen: de haren op de hals van een paard en het vel is de vacht

Schouders: zorgen voor kracht

Hoeven: de hoeven bestaan uit hetzelfde materiaal als onze vingernagels. Een hoefijzer zit aan de hoeven: dit om de hoeven(voeten) van het paard te beschermen als het op de weg gaat stappen. De hoefsmid controleert regelmatig de hoeven/hoefijzers van het paard

Staart: is om lastige vliegen mee weg te meppen

Het gebit: aan de tanden kan men zien hoe oud een paard is, hij heeft snijtanden en 12 kiezen. Als hij 5 is, stopt hij met wisselen en heeft hij zijn definitieve gebit.

Schofthoogte meten

Als je wilt weten hoe groot een paard is, dan moet je zijn schofthoogte meten. De schoft is het hoogste punt van een paard, daar gaat de hals van het paard over in de rug.

Kleuren

De hoofdkleuren zijn zwart, donkerbruin, lichtbruin, voskleurig en grijs.

Tijdens het 1e jaar begint de kleur van het lichaam te veranderen, de zgn. echte kleur verschijnt pas in het 2e jaar. Als men twijfelt over de echte kleur kijkt men naar de

manen, staart, de haren van de neus.

Aftekeningen

Aftekeningen zijn kenmerken om het paard te herkennen. Voornamelijk op lichaam, hoofd en benen. Bij geen aftekeningen is het paard eenkleurig.

6. De verzorging van het paard

De stal/box

Staat een paard op stal dan moet er voor gezorgd worden dat die schoon droog en tochtvrij is. Een goede stal laat voldoende frisse lucht en voldoende licht toe en heeft een constante temperatuur van circa 10-15°C. De afmetingen zijn minstens 3x3m. met een deuropening van minimaal 1m. In de stal/box moeten een ruif, voerbak, drinkbak en liksteen aanwezig zijn. De ruif is zit ongeveer op borsthoogte, zodat het paard het hooi in zijn normale houding kan eten. De brokken worden gegeven in de daarvoor bestemde voerbak. Tegenwoordig zijn de stallen voorzien van automatische drinkbakjes die aangesloten zijn op de waterleiding. De liksteen zorgt ervoor dat het paard voldoende zout krijgt. Op de vloer kunnen stro of (hele dunne) houtkrullen gestrooid worden, zodat het paard een goed en droog ligbed heeft. Natuurlijk zal dat niet lang droog blijven en daarom moet er tijdig uitgemest en bijgestrooid worden, minimaal een keer per week. Dit is heel belangrijk, omdat het slecht is voor de hoeven van een paard als het lang in een vochtige ondergrond moet staan. Hij kan dan "mok" krijgen: een ziekte aan de hoef.

Poetsen

Bij de verzorging hoort ook een goede borstelbeurt. Dit is niet alleen om hem mooi te laten uitzien, maar heel goed voor de huid. Het uiterlijk komt pas op de tweede plaats. Een paard dat veel in de wei staat, heeft huidvet nodig om zich tegen kou en regen te kunnen beschermen. Door te rollen in het zand wordt de huid voldoende gemasseerd.

Een paard dat rolt is bezig met een huidmassage

Poetsmiddelen

Voor het poetsen gebruiken we een roskam van ijzer, rubber of plastic, een harde borstel, een zachte borstel, een wrijfap van wol of badstof, een manenkam en een spons.

Hoe moet er gepoetst worden?

Eerst gaan we flink rossen met de roskam om het grove vuil en de losse haren te verwijderen. De roskam moet je af en toe flink uitkloppen. Begin linksboven aan de hals en werk van daaruit met cirkelvormige bewegingen naar achteren. Roskam vervolgens de rechterkant op dezelfde manier.

Hierna pakken we de harde borstel om het losse vuil te verwijderen en dan wordt nageborsteld met de zachte borstel of doek, waardoor de huid gaat glanzen. Vervolgens halen we met de harde borstel het vuil uit de manen. De manenkam wordt alleen gebruikt om de manen uit te dunnen. De staart wordt zo min mogelijk geborsteld. Om zo weinig mogelijk haren uit te trekken, kunnen strootjes e.d. er beter met de hand worden uitgeplukt. Als de staart erg vuil is, kan hij beter met lauw water en groene zeep of speciale paarden-shampoo gewassen worden. De spons is vooral nodig om na het rijden het stof uit de ooghoeken en neusgaten te halen.

Hoefverzorging

De hoeven hebben ook aparte verzorging nodig. Met een hoevenkrabber, een harde borstel en een kwast kunnen die regelmatig schoongemaakt worden aan de onderkant. Dit kan het beste gebeuren voor en na het rijden. Vooral na een buitenrit is dit belangrijk. Er kunnen nl. steentjes inzitten. Het paard zal ongetwijfeld kreupel worden als die lang blijven zitten. De hoefzool wordt uitgekrabt met de hoevenkrabber, vooral de straalgroeven en de rand tussen het ijzer. Je moet wel zelfverzekerd om een "pootje" vragen, want anders zullen ze hun hoef niet optillen. Je moet dus niet te bang zijn, want paarden voelen dit heel goed aan.

7. Het voedsel

Eten

De hoeveelheid voer die een paard nodig heeft hangt af van zijn leeftijd, conditie en wat het moet doen. Een jong, opgroeiend paard heeft andere voeding nodig dan een volwassen paard en een recreatiepaard heeft minder krachtvoer nodig dan een springpaard dat vaak naar concoursen gaat. Je kunt tegenwoordig paardenbrokken kopen die aan verschillende eisen voldoet. Brokken zijn gemakkelijk in het gebruik en als ze samen met wortelen en hooi gevoerd worden, krijgt het paard voldoende basisvoeding. Er moet wel op gelet worden dat de juiste brokken aan het paard gegeven worden. Als het paard af en toe bereden wordt mag het natuurlijk geen brokken voor sportpaarden krijgen. Daar wordt het veel te wild van. Hoeveel het van deze brokken mag krijgen staat meestal op de zak aangegeven. Men gaat er meestal wel van uit dat het paard minstens een keer per dag bereden wordt. Als het paard een dag niets hoeft te doen, krijgt het natuurlijk iets minder te eten en andersom. Een paard mag gerust zoveel hooi eten als het wil en het voorkomt bovendien dat het zich gaat vervelen als het op stal staat. De kwaliteit van het hooi is wel belangrijk. Als het paard het hooi laat liggen kan dat aangeven dat het van slechte kwaliteit is.

Drinken

Water is eigenlijk het belangrijkste voor een paard. Net als bij de mens kan een paard langer zonder eten dan zonder drinken. Het water mag bovendien niet te lauw of te koud zijn: een temperatuur van ongeveer 10° C is het beste. Ook mag het water geen bijmaakje hebben. Zorg dat drinkbakjes en emmers altijd goed schoon zijn.

Hoe vaak en wanneer?

Het is voor een paard het fijnste (natuurlijkste) als het in de wei kan. Het eet dan lekker gras en je hoeft het dan ook geen extra eten te geven. Het eet bijna voortdurend en last af en toe kleine rustpauzes in. Het krijgt dan steeds kleine hoeveelhedjes eten binnen en daar is zijn maag ook op afgestemd

Eigenlijk zouden we het paard als op stal staat ook steeds kleine beetjes moeten kunnen voeren, maar door tijdgebrek kunnen we daar niet aan beginnen. Driemaal per dag voeren komt al in de goede richting en tweemaal voeren is voldoende voor een paard dat niet hoeft te werken. Er moet dan wel voor gezorgd worden dat het voldoende hooi kan knabbelen. Probeer wel vaste tijden voor het voeren aan te houden: Als deze vaak gewisseld worden, kan het paard nerveus worden en krijgt het spijsverteringsproblemen. Let ook op het schoonhouden van de voerbak: Achtergebleven etensresten gaan schimmelen en kunnen gevaarlijk worden voor de gezondheid van het paard. In de wei voedt het paard zich meestal zelf. Als er genoeg goed gras groeit, krijgt het paard alles wat het nodig heeft. Met zijn soepele beweegbare lippen selecteert het paard precies wat het eten wil. Het gras dat het niet lekker vindt zal het ook niet eten. Bekijk maar eens een paardenwei: er zijn altijd plekken waar paarden niet grazen. Is de wei kaal (alle gras is heel kort), of moet het paard hard werken (je rijdt er heel vaak en lang op) dan is extra voer wel nodig (bijvoeren). Dit doe je dan met extra hooi en/of krachtvoer (bv. brokken en haver (bij hard werken)). Zorg bij het voeren er altijd voor dat geleidelijk wordt overgegaan van stalvoeding naar weidegang en omgekeerd.

Plaats voor aantekeningen:

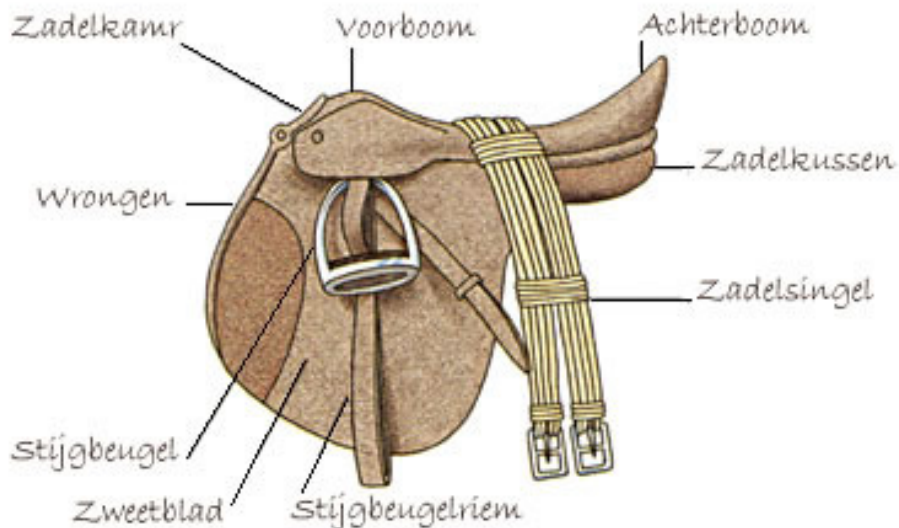
8. Het paardrijden

Spullen die je nodig hebt

Als je wilt gaan paardrijden heb je een aantal spullen nodig. Die zijn: paardrijlaarzen, paardrijbroek, cap, zweep en een tas met borstels. Als het koud is heb je nog nodig een bodywarmer of jas en handschoenen.

Paard opzadelen

Als ik in de manege kom kijk ik eerst op welk paard ik rijd. Iedere week rijd ik op een ander. Er zijn hele grote maar ook kleine paarden. Ik ga dan naar de zadelkamer en pak zijn hoofdstel en zadel. Ieder paard heeft er een met zijn eigen naam erop. In de winter hebben alle paarden een winterdeken om, om hen warm te houden. Die haal ik er eerst af, dan doe ik het hoofdstel om en ga dan zijn hoeven schoon maken met een hoevenkrabber. Ik doe dat omdat anders de hele stal smerig wordt door de mest die in zijn hoeven gaat zitten. Het paard kan nu uit de box. Ik ga hem nu borstelen, om alle losse haren uit zijn vacht te halen. Ik heb een tas met allemaal borstels en kammen. Als dat klaar is kan de zadeldeken en daarna het zadel erop. Het zadel moet goed strak, want anders glijdt hij eraf, dit doe ik met de buikriem. De stijgbeugels moeten omhoog, ze gaan naar beneden in de bak. De stoot gaat ook in de bak vast.

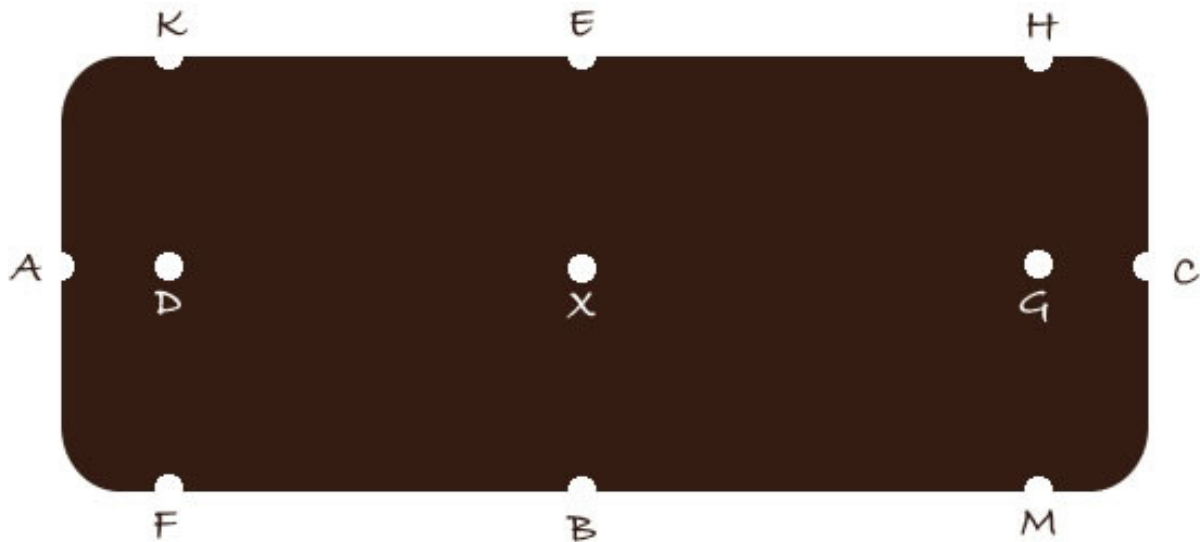

Opstijgen en afstijgen

Als ik het paard naar de bak breng mag ik er nog niet op gaan zitten. In de bak mag ik pas opstijgen. Het paard moet in het midden van de bak staan. Ik doe dan eerst de stijgbeugels naar beneden en maak de stoot vast. Opstijgen doe je altijd aan de linkerkant van het paard. Als je wilt afstijgen dan moet je weer in het midden staan en je stijgt weer aan de linkerkant af. Je moet in het midden staan met je paard omdat, dat veiliger is want er kan nog iemand rondjes rijden in de hoefslag.

Bak

In de bak rijden we allemaal rondjes in de hoefslag Zomers rijden we buiten als het mooi weer is, en in de winter rijden we altijd binnen. De manege heeft twee binnen bakken, en twee buiten bakken. De bak is meestal 20 meter breed en 40 meter lang. Er staan in de bak allemaal letters, aan de buitenkant zijn dat A - F - B - M - C - H - E - K, gemakkelijk te onthouden met de volgende zin: Alle Friese Boeren Met Centen Hebben Een Koe. Aan de binnenkant zijn dat D - X - G. Met deze letters maak je figuren in de bak.

Hoe moet je zitten op een paard

Als je gaat springen moet je staan in de beugels en voorover hangen. Als je gaat stappen dan moet je rechtop zitten. In draf moet je ligrijden staan/zitten. In galop moet je door zitten dat betekent dat je in je zadel moet blijven zitten. Je moet altijd je rug recht houden.

Afzadelen

Als de les is afgelopen, dan kan het zijn dat het paard nog een les door gaat. Als hij niet meer hoeft te lopen dan moet ik hem afzadelen. Ik breng hem dan naar de stal en zet hem in zijn eigen box. Ik doe zijn zadel en hoofdstel af, en doe zijn winterdeken weer om. Hij mag het niet koud krijgen, want door het rijden is hij bezweet en wordt dan ziek. Hierna geef ik hem altijd wat lekkers, appel, wortel, brood of paardenbrokken.

Plaats voor aantekingen:

9. De juiste kleding

Goede en juiste kleding is nodig en noodzakelijk bij paardrijden. Uiteraard ook moet deze veilig en praktisch zijn en bovendien prettig zitten. Pas als je meedoet aan wedstrijden zul je speciale wedstrijdkleding moeten aanschaffen.

Het belangrijkste bij paardrijden zijn geschikte rijlaarzen en een goed passende cap die voldoet aan de veiligheidsnormen. Zeker voor kinderen is een cap erg belangrijk.

Trek tijdens de rijlessen een ruime trui aan met lange mouwen, kleed je warm in de winter en draag een waterdichte jas als het regent.

Cap

De cap of valhelm die je draagt moet een extra zware foam binnenvoering hebben en niet te strak zitten. De cap moet je slapen, voorhoofd en achterkant van je hoofd bedekken en achterin je cap moet je met twee vingers tussen je cap kunnen komen. De cap moet blijven zitten als je voorover buigt (ook als de kinband los is), dan pas heb je een goede, veilige cap gekocht.

Rijbroeken

Rijbroeken zijn gemaakt van comfortabele, elastische stof en geven bescherming bij het zitten in het zadel en het schuren van je benen tegen je paard of pony. Jodhpurbroeken zijn langer en wijder aan de onderkant.

Rijlaarzen

Korte jodhpurlaarzen zijn ideaal voor jonge ruiters. Hoge laarzen worden ook erg veel gebruikt. Deze moeten wel van leer of rubber zijn en nauw om de benen sluiten. Bovendien moeten ze een smalle hiel hebben.

Handschoenen

Handschoenen kun je dragen als je snel last hebt van koude of zweterige handen. Het beste is wollen handschoenen in de winter te dragen en dunne katoenen in de zomer. Leren handschoenen kun je dragen tijdens wedstrijden.

Plaats voor aantekeningen:

10. Paardensport

Hieronder worden verschillende vormen van paardensport disciplines beschreven. Voor meer informatie kunt u binnenkort doorklikken naar op de discipline.

Carrouselrijden

Dit discipline wordt door een team van ruiters en amazones uitgevoerd. Meestal bestaat een team uit 16 personen, soms uit 12.

Draf sport

Bij draf sport gaat het om snelheid maken.

Dressuur

Een gymnastische vorm van de paardensport. Bij dit discipline gaat het erom om het paard gehoorzaam te maken.

Eventing

Eventing is een discipline die wedstrijden combineert in de natuur.

Horseball

Bij Horseball wordt in teams tegen elkaar gespeeld. Daarnaast is er ook een bal aanwezig.

Mennen

Mennen betekent recreatief aangespannen rijden

Polo

Polo is het spelen van hockey op een paard

Reining

Reining is westernrijden met snelle stops

Rensport

Gaat ook om snelheid.

Springen

Een snelheidswedstrijd met een hindernisparcours.

Voltige

Gymnastiek op het paard

Vossenjacht

De vossenjacht is de jacht met honden op vossen.

Westernrijden

Zoals cowboys rijden en opzadelen van paarden.

Plaats voor aantekeningen:
